

OBVEZNA POGODBENA ZAVAROVANJA – VAROVALKA SOCIALNE DRŽAVE

mag. Ivan (Jani) Gracar

SISTEM ZDRAVSTVENEGA VARSTVA: UJETNIK INTERESOV

ZDRAVSTVENO VARSTVO: zahteve po spremembah

- ZASTARELA ZDRAVSTVENA ZAKONODAJA
- NAČETE VREDNOTE (SOLIDARNOST, ...)
- SOCIODEMOGRAFSKI TRENDI
- ZAOSTROVANJE INTERESOV POSAMEZNIH DELEŽNIKOV
- NEDOLOČENOST / NEPREGLEDNOST PRAVIC IZ OZZ
- UPOŠTEVAJO SE ZAHTEVE NAMESTO POTREBE
- MREŽA JAVNE ZDRAVSTVENE SLUŽBE JE NEDOREČENA
- RAZMEJITEV MED JAVNIM IN ZASEBNIM
- UPRAVLJANJE IN VODENJE JAVNIH ZDR. ZAVODOV
- DELITEV DELA MED RAZLIČNIMI RAVNMI ZDR. DEJAVNOSTI
- (NE)UČINKOVIT NADZOR

- GOSPODARSKA RAST
- NIŽANJE STOPNJE ZAPOSLENOSTI PREBIVALSTVA
- PRORAČUNSKE TEŽAVE
- NEPLAČEVANJE PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST
- VIŠANJE OBSEGA BOLEZNIN
- NARAŠČANJE POTREB PO ZDRAVSTVENIH STORITVAH
- STIHIJSKA RAST PLAČ ZDRAVNIKOV IN ZDR. OSEBJA

S
P
R
E
M
E
M
B
E

ZDRAVSTVENO VARSTVO: deležniki

ZDRAVSTVENO VARSTVO: dežurni krivec je DPZZ

- **enake premije** zmanjšujejo solidarnost
- poraba »**nepotrebnih storitev**« se viša (preseganje programov)
- **visoki stroški** poslovanja zavarovalnic, ki izvajajo DPZZ
- **visoki dobički** zavarovalnic, ki izvajajo DPZZ
- dopolnilno zavarovanje je v resnici **obvezno zavarovanje**
- dopolnilno zavarovanje **zmanjšuje dostop** do zdravstvenih storitev
- zavarovalničarjem stanje ustreza in **nočejo sprememb**

Mladina

13.08.2010

Stran / Page: 3/4

Doseg / Reach: 58000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 2068 cm²

2 / 6

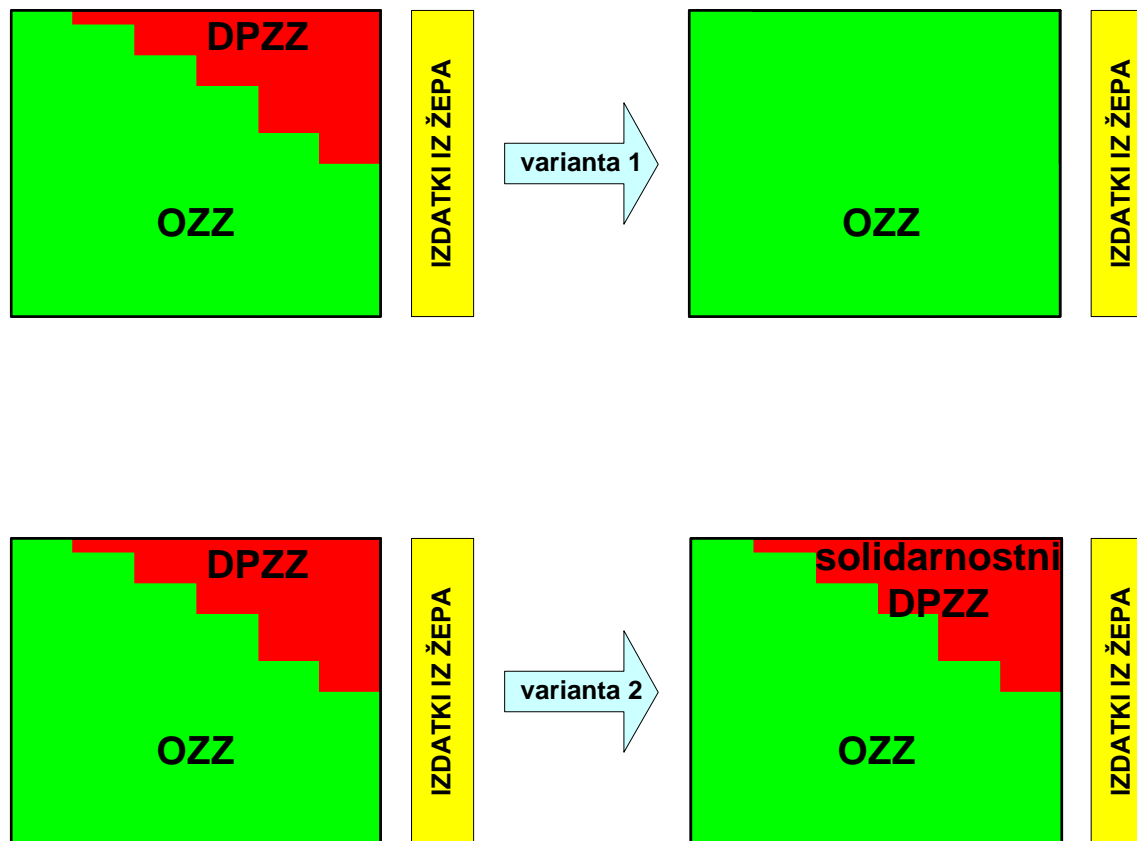

“Dopolnilno zdravstveno
zavarovanje je gnilo zlato jajce.”

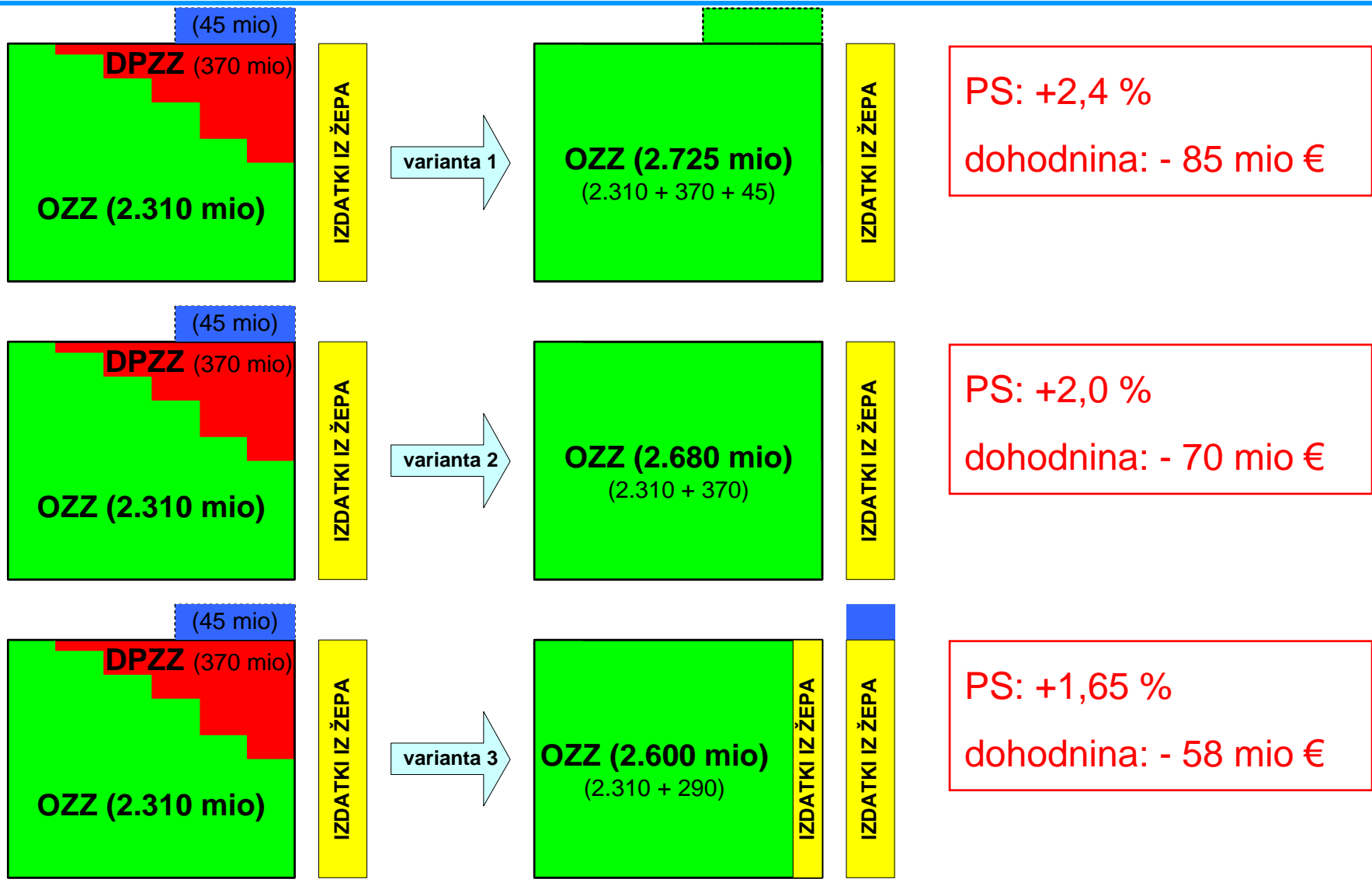
— Dr. Dušan Keber

DPZZ: UKINJANJE GNILEGA ZLATEGA JAJCA!

UKINJANJE DPZZ: Bela knjiga zdravstvene reforme (2002-04)

UKINJANJE DPZZ: Nadgradnja MZ (marec 2011)

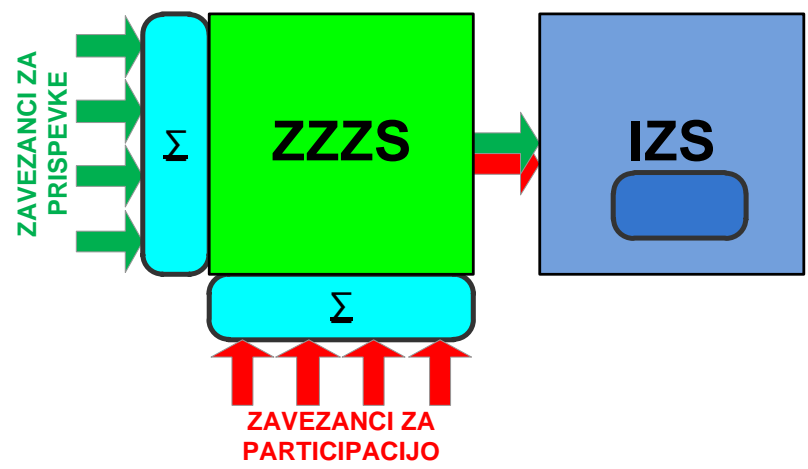
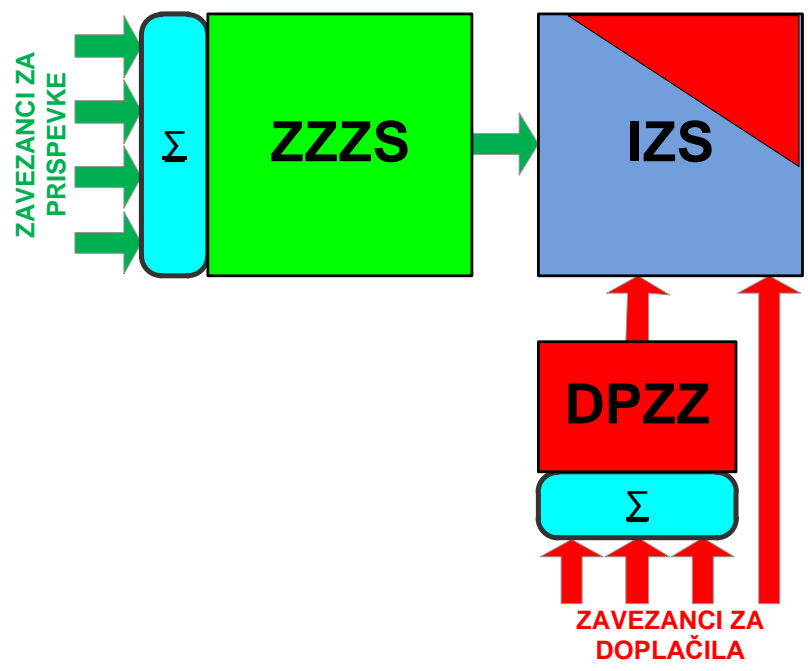
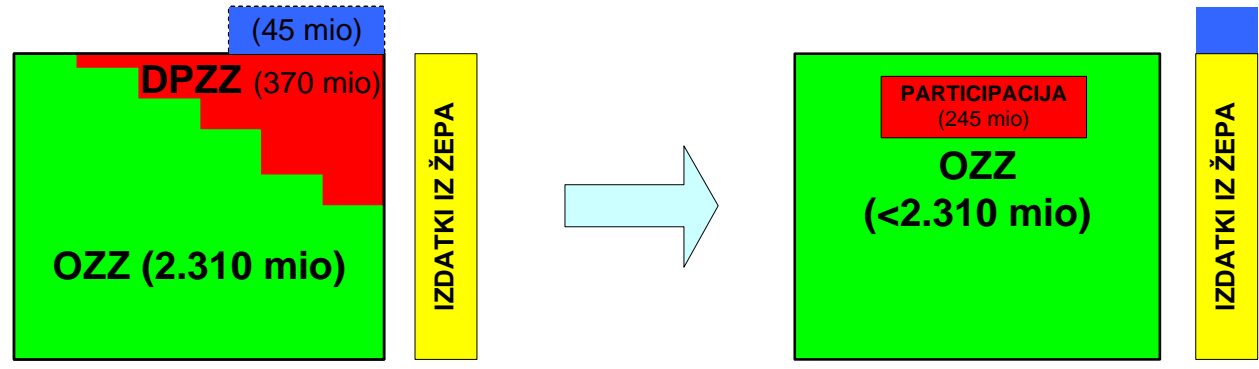

UKINJANJE DPZZ: argumenti proti predlogom MZ (marec 2011)

- **neenakost pri plačevanju prispevkov** bi se še povečala
- **plačna masa** bi se hitro povečala
- zaradi **neplačevanja** (socialnih) **prispevkov** in **višje stopnje nezaposlenosti** bi se iz naslova povišane prispevne stopnje zbralo manj sredstev OZZ, kot se načrtuje
- spremembe ne bi prinesle **nobnih novih sredstev**
- v ureditvi ni nikakršnega **omejevanja povpraševanja** po zdravstvenih storitvah
- kasnejši finančni pritiski bi rezultirali le v **dvigih prispevne stopnje**
- pokriti bi bilo treba stroške **medicinske inflacije**
- ni jasno, kaj bi bilo z zneski dopolnilnih plačil, ki jih v sedanji ureditvi pokriva **proračun RS**
- **solidarnosti** pri prejemu **izločenih storitev** med zdravimi in bolnimi praktično ne bi bilo več (obremenitev zgolj bolnih)
- interes za sklenitev PZZ bi imele **osebe, ki bi potrebovale izločene storitve**

UKINJANJE DPZZ: predlogi MZ (julij 2011)

UKINJANJE DPZZ: argumenti proti predlogom MZ (julij 2011)

- izraz “**participacija**” je popolnoma neustrezen $\Rightarrow$ “**obvezni samoprispevek**” (progresivna dajatev, ki se jo plača iz zasebnih sredstev)
- “zavezanci za prispevke” $\neq$ “**zavezanci za participacijo**” $\Rightarrow$ zavezanci za oddajo doh. napovedi; osebe brez dohodkov? upokojenci? davčni utajevalci?
- **višina participacije = f(dohodninski razred)** $\Rightarrow$ akontativni znesek; poračuni; spremembe med letom
- **zbiranje** participacije: DURS? $\Rightarrow$ položnice; varovanje podatkov; obratovalni stroški (položnice in drugi odtegljaji, izterjava,...)
- **izkazovanje o plačilu** participacije

■ participacija = zasebna sredstva $\Rightarrow$ **zavarovalniška dejavnost** $\Rightarrow$ ZZZS mora ustanoviti zavarovalnico; tretja neživljenjska direktiva; posebna regulativa (IS)

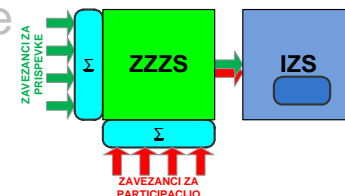
■ **zasebna sredstva in solidarnost** $\Rightarrow$ ustavna kategorija (33., 51. in 67. čl. URS)

■ **kaj se plačuje** s participacijo? $\Rightarrow$ **agregatni primanjkljaj ZZZS**

■ **zbrane participacije premalo** $\Rightarrow$ rezerve; dvig PS; dvig participacije

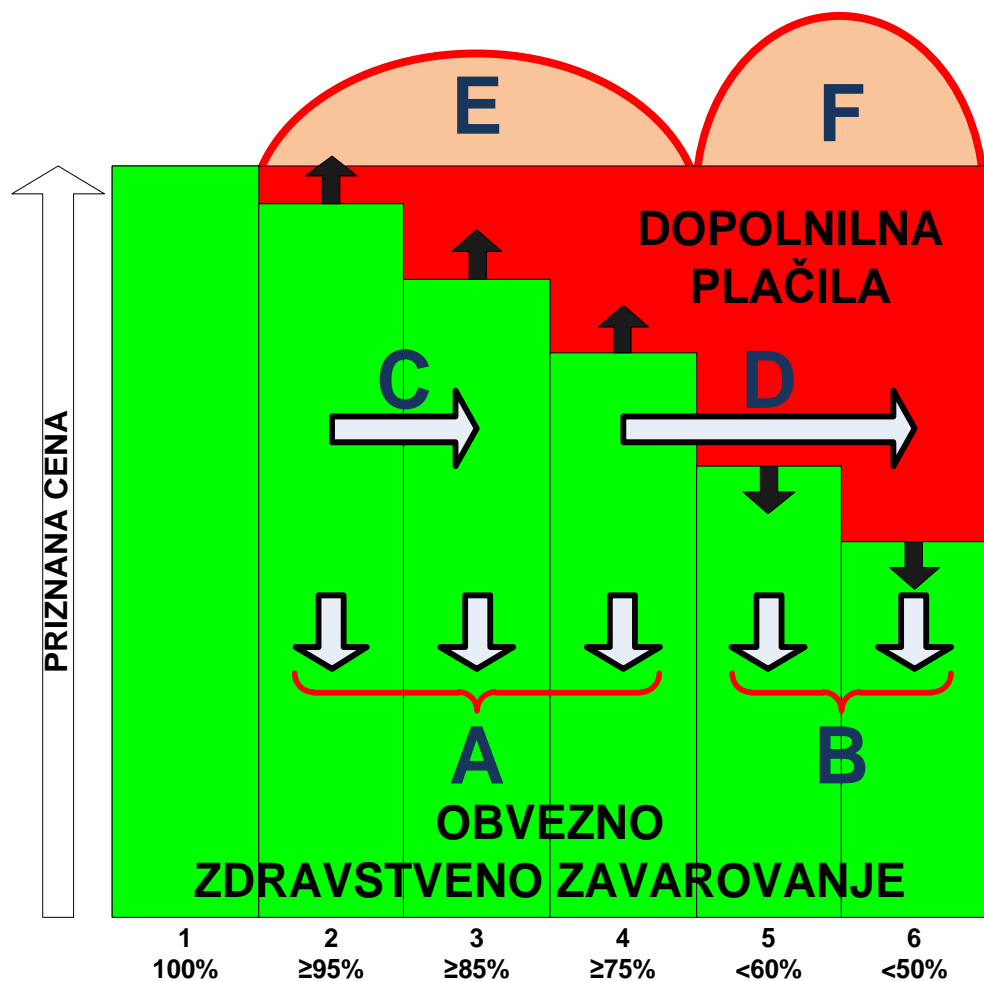
■ **zbrane participacije preveč** $\Rightarrow$ vračanje? nadzor?

■ za IZS je sistem še naprej “**samopostrežna trgovina**”

KAJ SO ALTERNATIVE UKINJANJU DPZZ?

OHRANJANJE DPZZ: pot proti spirali?

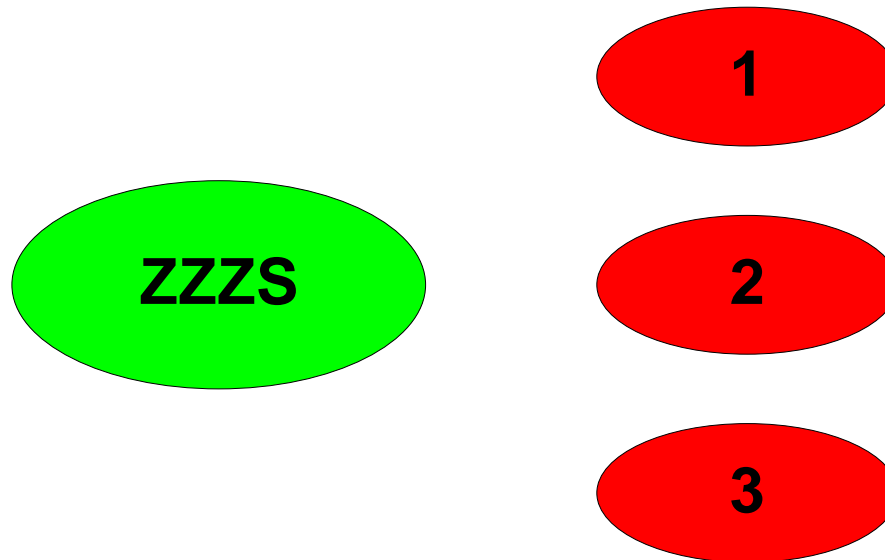
ZLATO GNILO
 JAJCE SE
 UPORABI ZA
 REŠEVANJE
 SISTEMA

ALTERNATIVE: koalicijska pogodba

14.9 Preoblikovanje zdravstvenega zavarovanja

Dopolnilno zavarovanje bomo preoblikovali skladno z Evropskimi direktivami na način, da bomo zagotovili kritje košarice pravic iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Proučili bomo trg obveznih zavarovanj v primerljivih državah EU in, če se bodo te rešitve izkazale primerne za Slovenijo, uvedli sistem večjega števila ponudnikov obveznega zavarovanja.

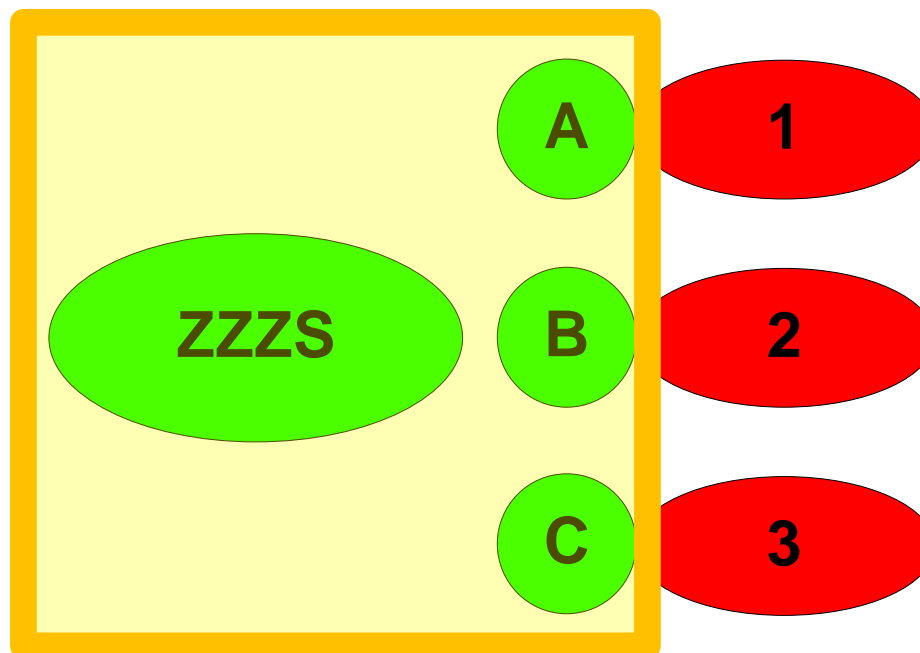
ALTERNATIVE: koalicijska pogodba

14.9 Preoblikovanje zdravstvenega zavarovanja

Dopolnilno zavarovanje bomo preoblikovali skladno z Evropskimi direktivami na način, da bomo zagotovili kritje košarice pravic iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Proučili bomo trg obveznih zavarovanj v primerljivih državah EU in, če se bodo te rešitve izkazale primerne za Slovenijo, uvedli sistem večjega števila ponudnikov obveznega zavarovanja.

- ORGANIZACIJSKA OBLIKA
- TIP OBVEZNEGA ZAVAROVANJA
- DELITEV TRGA
- OBSTOJ KONKURENCE

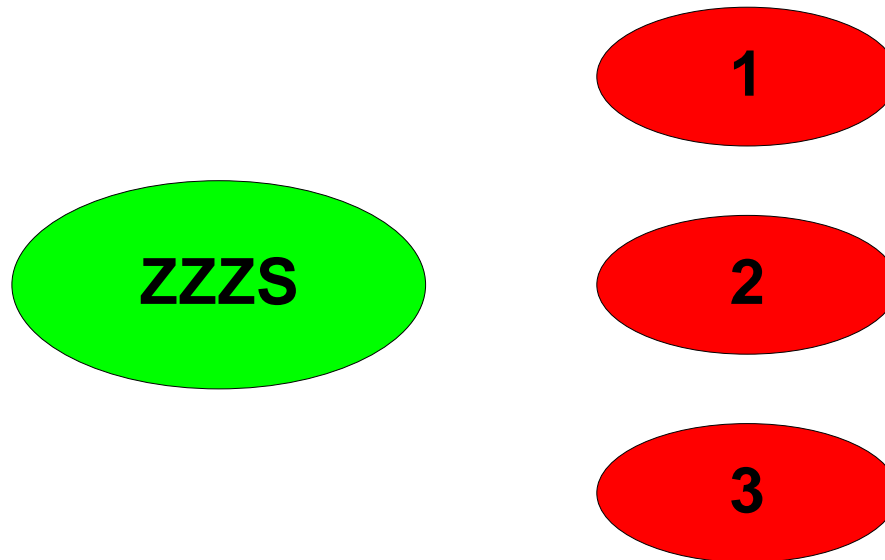

ALTERNATIVE: koalicijska pogodba

14.9 Preoblikovanje zdravstvenega zavarovanja

Dopolnilno zavarovanje bomo preoblikovali skladno z Evropskimi direktivami na način, da bomo zagotovili kritje košarice pravic iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Proučili bomo trg obveznih zavarovanj v primerljivih državah EU in, če se bodo te rešitve izkazale primerne za Slovenijo, uvedli sistem večjega števila ponudnikov obveznega zavarovanja.

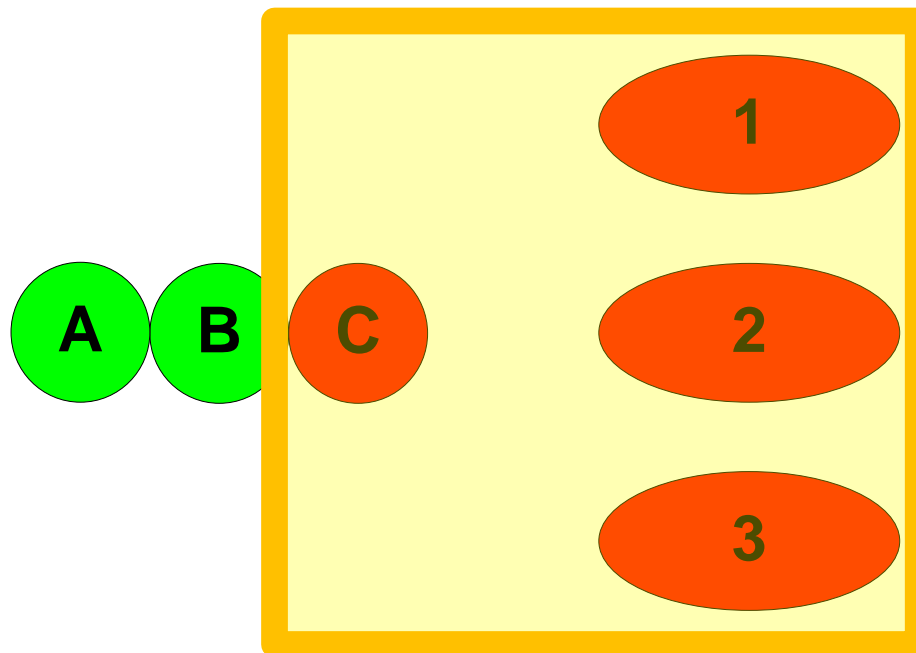
ALTERNATIVE: koalicijska pogodba

14.9 Preoblikovanje zdravstvenega zavarovanja

Dopolnilno zavarovanje bomo preoblikovali skladno z Evropskimi direktivami na način, da bomo zagotovili kritje košarice pravic iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Proučili bomo trg obveznih zavarovanj v primerljivih državah EU in, če se bodo te rešitve izkazale primerne za Slovenijo, uvedli sistem večjega števila ponudnikov obveznega zavarovanja.

- ORGANIZACIJSKA OBLIKA
- TIP OBVEZNEGA ZAVAROVANJA
- DELITEV TRGA
- OBSTOJ KONKURENCE

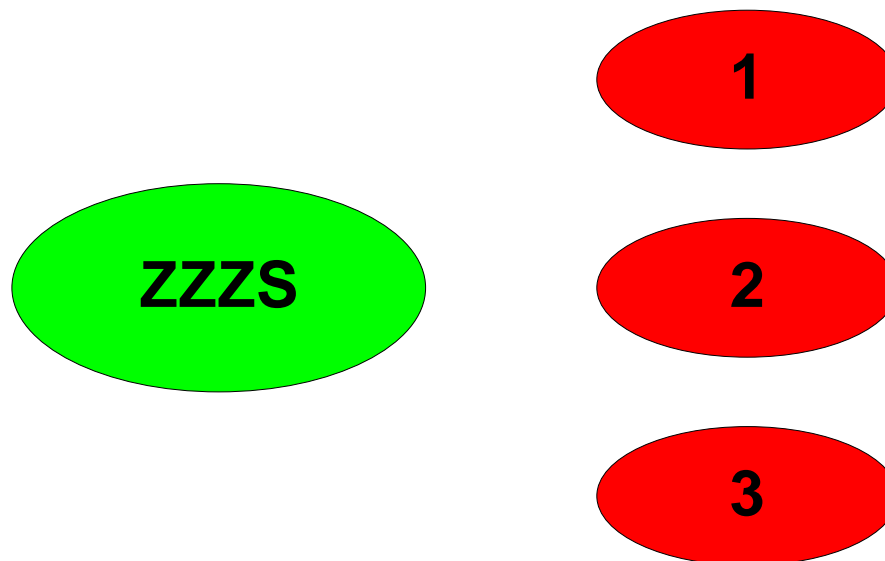

ALTERNATIVE: koalicijska pogodba

14.9 Preoblikovanje zdravstvenega zavarovanja

Dopolnilno zavarovanje bomo preoblikovali skladno z Evropskimi direktivami na način, da bomo zagotovili kritje košarice pravic iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Proučili bomo trg obveznih zavarovanj v primerljivih državah EU in, če se bodo te rešitve izkazale primerne za Slovenijo, uvedli sistem večjega števila ponudnikov obveznega zavarovanja.

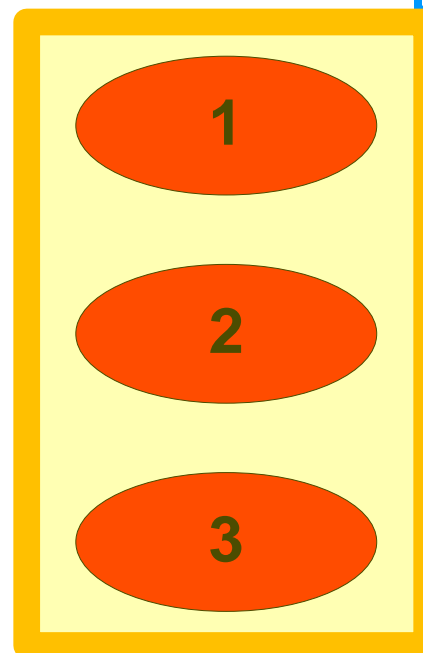
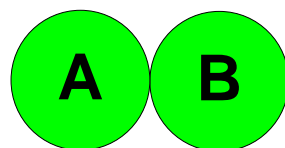
PREDLOG ZAVAROVALNIC: koalicijska pogodba

14.9 Preoblikovanje zdravstvenega zavarovanja

Dopolnilno zavarovanje bomo preoblikovali skladno z Evropskimi direktivami na način, da bomo zagotovili kritje košarice pravic iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja.

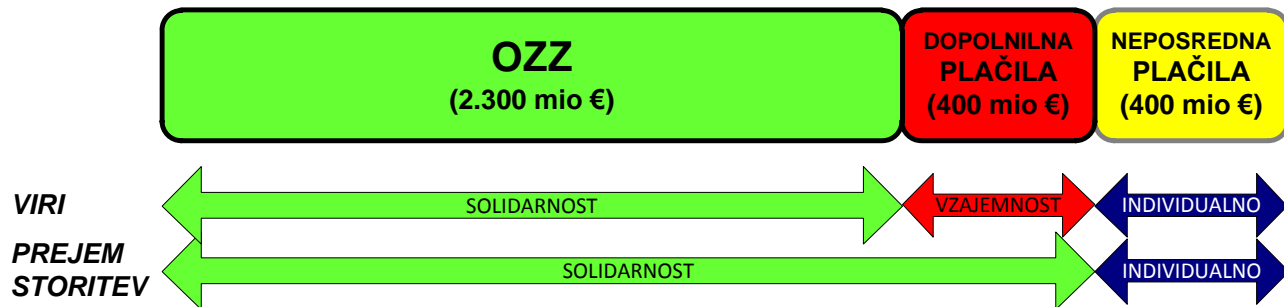
Proučili bomo trg obveznih zavarovanj v primerljivih državah EU in, če se bodo te rešitve izkazale primerne za Slovenijo, uvedli sistem večjega števila ponudnikov obveznega zavarovanja.

- ORGANIZACIJSKA OBLIKA
- TIP OBVEZNEGA ZAVAROVANJA
- DELITEV TRGA
- OBSTOJ KONKURENCE

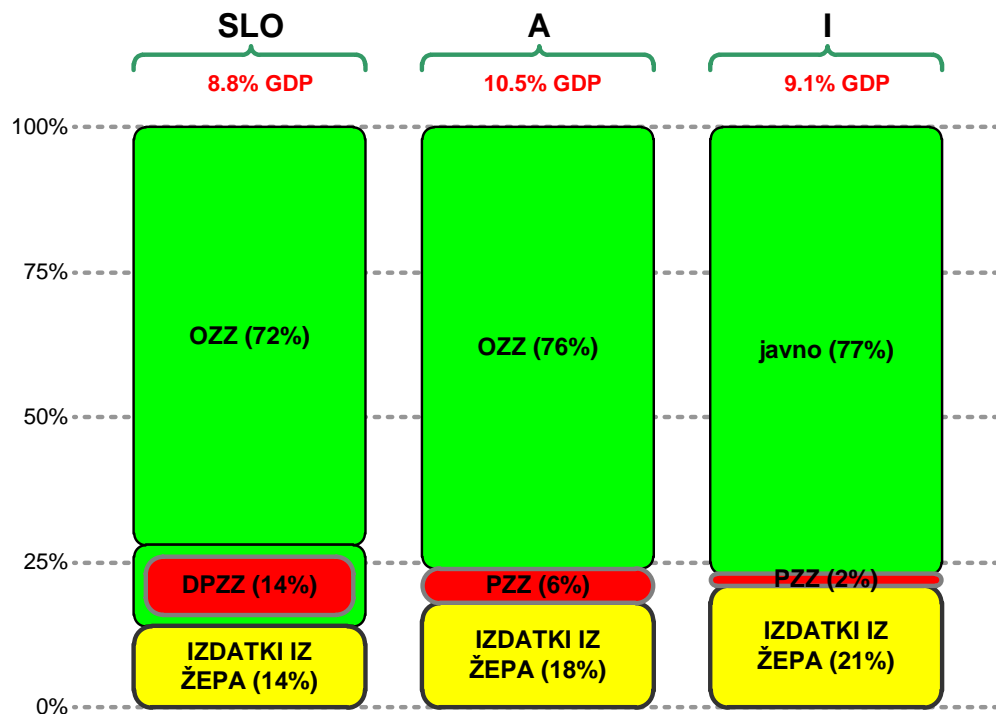

PREDLOG ZAVAROVALNIC

DPZZ: solidarnost in vzajemnost

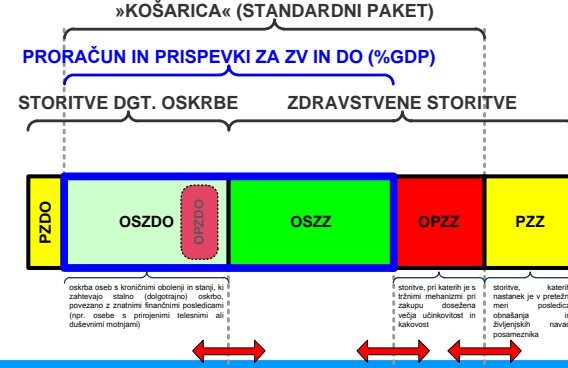
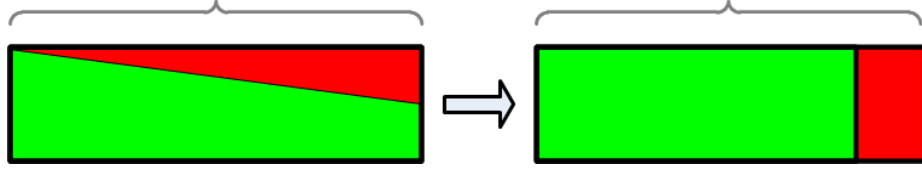

- 1) STABILNOST
- 2) UČINKOVITOST

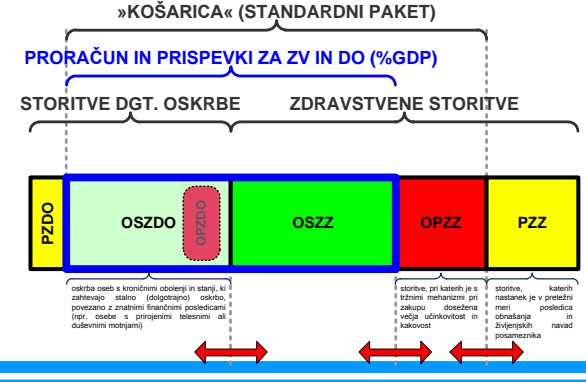
PREDLOG: cilji

- zagotoviti **univerzalno ZZ in ZDO**
- (v prehodnem obdobju) **ohranjati košarico pravic**
- sredstva zbirati na temelju **solidarnosti in vzajemnosti**, porabljati pa na temelju **solidarnosti**
- dosegati **vsebinsko stabilnost** in **finančno vzdržnost** sistema DO in ZV
- vzpostaviti **tržne mehanizme na strani zakupa storitev** ZV in DO (povečanje učinkovitosti in kakovosti storitev)
- povečati **odgovornost posameznikov** za lastno zdravje in racionalno rabo storitev ZV in DO
- razmejiti med pristojnostmi / odgovornostmi **države, socialnih zavarovanj** (skupnost zavarovanih oseb) ter **posameznika**

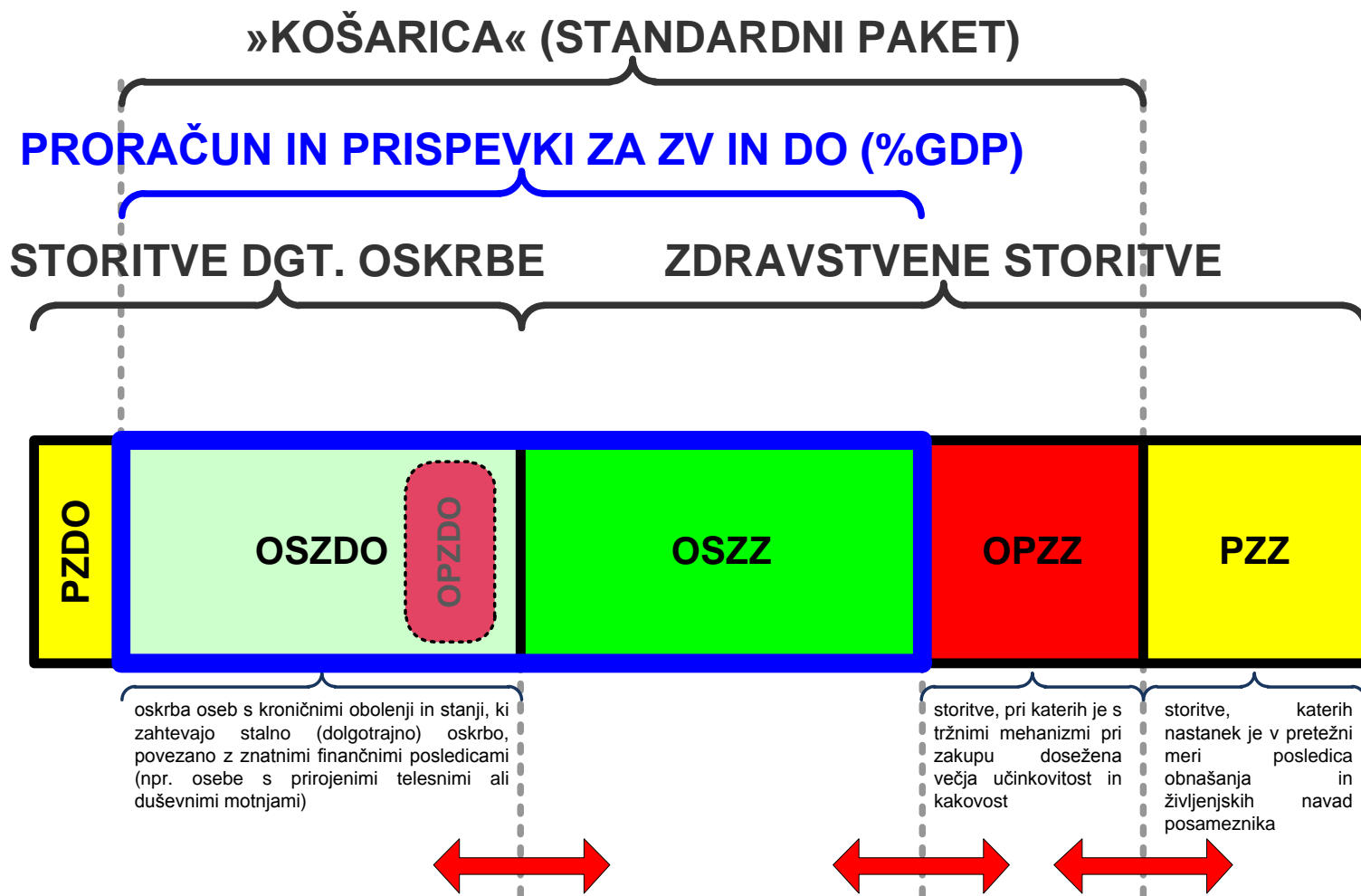

PREDLOG: strategija

- oblikuje se **standardni paket**, ki vsebuje storitve dolgotrajne oskrbe in zdravstvene storitve
- **obseg proračunskih sredstev in prispevkov** za ZDO in ZZ ostaja v deležu BDP konstanten
- **isti nosilec** obveznega socialnega ZDO in ZZ (dva računa...)
- **proračunsko financiranje** je namensko (socialna podpora, otroška politika,...)
- poleg obveznega socialnega ZZ se vzpostavi **obvezno pogodbeno ZZ**, ki ga izvajajo zavarovalnice (regulacija!)
- **obseg obveznega pogodbenega ZZ** se v času spreminja in je odvisen od obsega sredstev, s katerimi upravlja nosilec obveznega socialnega ZDO in ZZ
- **razmejitev pravic** OS in OP: stroškovna učinkovitost, solidarnost / vzajemnost
- lahko se uvede **soprispevek** oziroma **sozavarovanje**

PREDLOG: tipi zavarovanj / vsebine

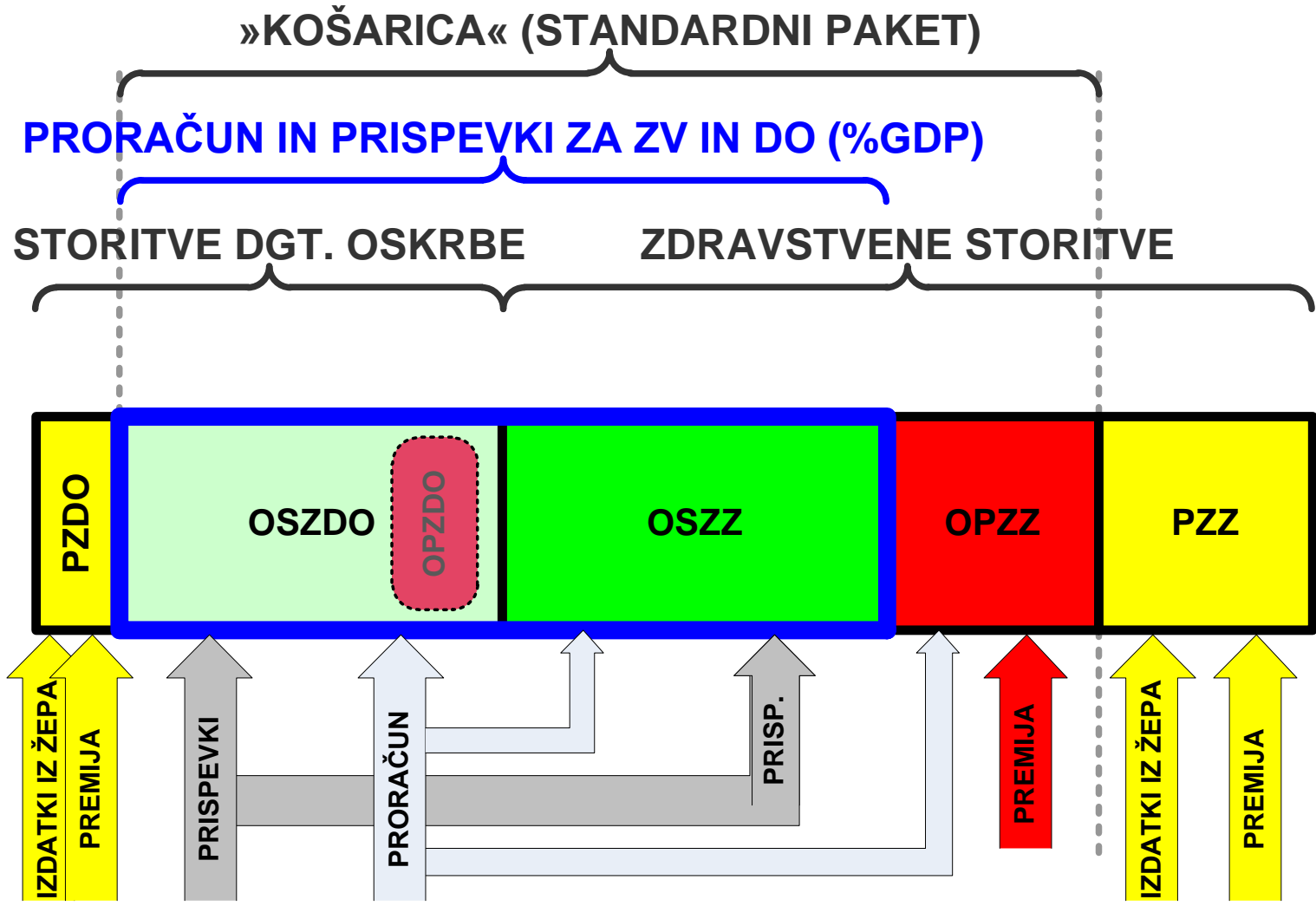

PREDLOG: tipologija zavarovanj

		Način izvajanja	Oblika	Načelo zbiranja sredstev	Značaj sredstev (MA)	Tip sredstev
DO	OSZDO	javno	obvezno	solidarnost	javna	prispevki
	OPZDO	zasebno	obvezno	vzajemnost	javna	premije
	PZDO	zasebno	prostovoljno	vzajemnost	zasebna	premije
ZV	OSZZ	javno	obvezno	solidarnost	javna	prispevki
	OPZZ	zasebno	obvezno	vzajemnost	javna	premije
	PZZ	zasebno	prostovoljno	vzajemnost	zasebna	premije

PREDLOG: finančni viri

PREDLOG: predlagana strategija in doseganje ciljev

- zagotoviti univerzalno ZZ in ZDO
  - (v prehodnem obdobju) ohraniti košarico pravic
  - sredstva zbirati na temelju solidarnosti in vzajemnosti, porabljati pa na temelju solidarnosti
  - dosegati vsebinsko stabilnost in finančno vzdržnost sistema DO in ZV
  - vzpostaviti tržne mehanizme na strani zakupa storitev ZV in DO (povečanje učinkovitosti in kakovosti storitev)
  - povečati odgovornost posameznikov za lastno zdravje in racionalno rabo storitev ZV in DO
  - razmejiti med pristojnostmi / odgovornostmi države, socialnih zavarovanj (skupnost zavarovanih oseb) ter posameznika
-
- zagotovi se dolgoročno stabilno **financiranje univerzalne dolgotrajne oskrbe**
  - **prispevna stopnja** (za obvezno socialno ZDO in ZZ) **se dolgoročno ohranja**
  - **javna sredstva se povečajo** (prispevki, proračun in premije OPZZ)
  - določi se »**košarica pravic**« (standardni paket), ki se ob družbene soglasju dolgoročno ne zmanjšuje
  - konsistentno se uredi **proračunsko financiranje**
  - nastale bi **možnosti za razvoj** drugih tipov **prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj**
  - s (postopnim) prenosom plačevanja zdravstvenih storitev iz OSZZ na OPZZ bi se **učvrstili tržni mehanizmi pri zakupu zdravstvenih storitev**
  - **zdravstvene zavarovalnice** ostanejo tvorni partner v sistemu

HVALA ZA POZORNOST!